

सन्ध्यावन्दन मन्त्राः Sandhyāvandana Mantrāḥa

(तैत्तिरीय आरण्यक १०-२९-०१ – १०-३७-०१) (Taittirīya Āraṇyaka 10-29-01 – 10-37-01)⁽¹⁾

Sandhyāvandana Mantrāḥa word-by-word meanings

॥ सर्वा देवता आपः ॥ ॥ sarvā dēvatā āpaḥa ॥

[१०-२९-१] [10-29-1]

आपो वा , इदम् सर्वं विश्वा भूतान्यापः प्राणा वा , आपः पशव , आपोऽन्नमापोऽमृतमापः
सम्राडापो विराडापः स्वराडापश्छन्दाऽस्यापो ज्योतीऽघ्यापो यजूऽघ्यापः सत्यमापः
सर्वा देवता , आपो भूर्भुवः सुवराप , ओम् ॥ ४७ ॥ ॥ २९ ॥

। आपः । वै । इदम् । सर्वम् । विश्वा । भूतानि । आपः । प्राणा । वै । आपः । पशवः । आपः । अन्नम् । आपः । अमृतम् । आपः
। सम्राट् । आपः । विराट् । आपः । स्वराट् । आपः । छन्दांसि । आपः । ज्योतीषि । यजूषि । आपः । सत्यम् । आपः
। सर्वा-देवता । आपः । भूः । भुवः । सुवः । आपः । ॐ ॥

āpō vā , idagm' sar'vam' viśh'vā bhūtān'yāpa[fp]' prāṇā vā , āpa[fp]' paśhava ,
āpō (a)n'namāpō (a)mṛtamāpas' sam'rādāpō
virādāpas' svarādāpaśh'chhan'dāges'yāpōj' jyōtiḡeṣh'yāpō
yajūgeṣh'yāpas' sat'yamāpas' sar'vā dēvatā ,
āpō bhūr'bhuvās' suvarāpa , om ॥ 47 ॥ ॥ 29 ॥

। āpaḥa । vai । idam । sarvam । viśhvā । bhūtāni । āpaḥa । prāṇā । vai । āpaḥa । paśhavaḥa
। āpaḥa । annam । āpaḥa । amṛtam । āpaḥa । samrāt । āpaḥa
। virāt । āpaḥa । svarāt । āpaḥa । chhandānsi । āpaḥa । jyōtīmṣhi
। yajūmṣhi । āpaḥa । satyam । āpaḥa । sarvā-dēvatā
। āpaḥa । bhūḥu । bhuvaḥa । suvaḥa । āpaḥa । Om ॥

आपः āpaḥa = waters ॥ वै vai = verily ॥ इदम् idam = this ॥ सर्वम् sarvam = all ॥ विश्वा viśhvā = all
॥ भूतानि bhūtāni = creatures, jīva-s ॥ आपः āpaḥa = waters ॥ प्राणा prāṇā = life-force ॥ वै vai = verily
॥ आपः āpaḥa = waters ॥ पशवः paśhavaḥa = all those who 'see' = humans & animals ॥ आपः āpaḥa = waters
॥ अन्नम् annam = food ॥ आपः āpaḥa = waters ॥ अमृतम् amṛtam = Divine immortal essence
॥ आपः āpaḥa = waters ॥ सम्राट् samrāt = universal supreme ruler ॥ विराट् virāt = the first-born golden-egg, called
hiranyagarbha ॥ आपः āpaḥa = waters ॥ स्वराट् svarāt = supreme ruler inside us
॥ आपः āpaḥa = waters ॥ छन्दांसि chhandānsi = the vedic metres, the vedas ॥ आपः āpaḥa = waters
॥ ज्योतीषि jyōtīmṣhi = the lights of absolute Truth ॥ यजूषि yajūmṣhi = the yajur-mantras of sacrificing
॥ आपः āpaḥa = waters ॥ सत्यम् satyam = Absolute Truth ॥ आपः āpaḥa = waters
॥ सर्वा-देवता sarvā-dēvatā = all the deities ॥ आपः āpaḥa = waters ॥ भूः bhūḥu = the material plane of the gross
body ॥ भुवः bhuvaḥa = the subtle body (prāṇa + mind) ॥ सुवः suvaḥa = the causal body (mind & thoughts)
॥ आपः āpaḥa = waters ॥ ॐ Om = the very FIRST Big-Bang-sound of Creation

The para-bramha tattva is addressed as āpaḥa (waters) here because these very waters enable all life on Earth. We cannot 'see' the invisible essence of the para-bramha-God-tattva but we can surely see and taste and feel these waters. In that sense we address these life-giving waters as "God".

¹ Chapter 10 of Taittirīya Āraṇyaka is also titled in some places as Mahānārāyaṇa Upaniṣhat

These waters are verily all this Creation, waters make up all these creatures, life-force-prāṇa is verily waters, the waters constitute those that see (humans & animals), waters constitute food, waters embody the eternal-immortal-essence. The Universal Ruler is indeed these waters, the waters are indeed the golden-egg-virāt-hiraṇyagarbha, the waters are the inner-ruler-svarāt, the vedic metres and vedic mantras are indeed āpaḥa-waters, the lights are āpaḥa, the yajur-mantras are āpaḥa, the Absolute Truth is represented by āpaḥa, ALL the subsidiary deities are āpaḥa, the vyāhṛtī-s bhūḥu bhuvāḥa and suvāḥa are āpaḥa, āpaḥa is OM – at the beginning!

Sandhyāvandana additional mantras – 1
(From Taittirīya Āraṇyaka 10-1-11 & 10-1-12)

आपो हिष्ठा मयोभुवस्ता न , ऊर्जे दधातन ॥ ११ ॥

। आपः । हि । स्था । मयः-भुवः । ताः । नः । ऊर्जे । दधातन ॥

āpō hiṣṭhā mayōbhuvastā na , ūrjē dadhātana ॥ 11 ॥

। āpaḥa । hi । sthā । mayāḥa-bhuvāḥa । tāḥa । naḥa । ūrjē । dadhātana ॥

[१०-१-१२] [10-1-12]

महे रणाय चक्षसे । यो विश्वतमो रसस्तस्य भाजयतेह नः ।

उशतीरिव मातरः । तस्मा , अरं गमाम वो यस्य क्षयाय जिन्वथ । आपो जनयथा च नः ।

। महे । रणाय । चक्षसे ॥ यः । वः । शिव-तम । रसः । तस्य । भाजयत । इह । नः ॥

। उशतीः । इव । मातरः । तस्मै । अरम् । गमाम । वः । यस्य । क्षयाय । जिन्वथ ॥ आपः । जनयथा । च । नः ॥

mahē raṇāya chakṣhasē | yō vaśh'śhivata mō rasas'tas'ya bhājayateha naḥa |

uśhatīriva mātaraḥa | tas'mā , aran' gamāma vō yas'yak' kṣhayāya jin'vatha |

āpō janayathā cha naḥa |

। mahē । raṇāya । chakṣhasē ॥ yaḥa । vaḥa । śhiva-tama । rasaḥa । tasya । bhājayata । iha । naḥa ॥

। uśhatīḥi । iva । mātaraḥa । tasmai । aram । gamāma । vaḥa । yasya । kṣhayāya । jinvatha ॥

। āpaḥa । janayathā । cha । naḥa ॥

आपः āpaḥa = waters ॥ हि hi = verily, indeed ॥ स्था sthā = sthāna = place

॥ मयः-भुवः mayāḥa-bhuvāḥa = pleasure-source ॥ ताः tāḥa = those ॥ नः naḥa = us, ours

॥ ऊर्जे ūrjē = (by its) energy ॥ दधातन dadhātana = give

महे mahē = (by) great ॥ रणाय raṇāya = delight, joy ॥ चक्षसे chakṣhasē = vision, divine insight (dadhātana)

॥ यः yaḥa = whose ॥ वः vaḥa = yours ॥ शिव-तम śhiva-tama = more śhiva, more auspicious

॥ रसः rasaḥa = juice, essence ॥ तस्य tasya = his, of it ॥ भाजयत bhājayata = divide (and give us our) share

॥ इह iha = here & now ॥ नः naḥa = for us

उशतीः uśhatīḥi = fond ॥ इव iva = just as, just like ॥ मातरः mātaraḥa = mothers ॥ तस्मै tasmai = to that

॥ अरम् aram = speedily, adequately ॥ गमाम gamāma = may we go ॥ वः vaḥa = yours ॥ यस्य yasya = whose

॥ क्षयाय kṣhayāya = to the abode/home ॥ जिन्वथ jinvatha = you are pleased (to send)

आपः āpaḥa = waters ॥ जनयथा janayathā = janayatha = to birth, to bring forth ॥ च cha = and

॥ नः naḥa = ours, us

These āpaḥa-waters are verily the source of our pleasure. (Being the source,) they give us those very pleasure-vibrations-energies! They grant us Divine vision-insight (& thus) the delight therefrom! Here and now, divide our portion and give us our share of (that) delight; exactly like fond-caring-loving mothers do. Swiftly and adequately may we proceed to (that delightful-pleasurable) abode where you send us. āpaḥa-waters bring forth and birth all of us!

॥ सन्ध्या वन्दन मन्त्राः ॥ ॥ sandhyā vandana mantrāḥa ॥

[१०-३०-१] [10-30-1]

आपः पुनन्तु पृथिवीं पृथिवी पूता पुनातु माम् । पुनन्तु ब्रम्हणस्पतिर्ब्रम्ह पूता पुनातु माम् ॥

| आपः । पुनन्तु । पृथिवीं । पृथिवी । पूता । पुनातु । माम् ॥ पुनन्तु । ब्रम्हणस्पतिः । ब्रम्ह । पूता । पुनातु । माम् ॥

āpa[fp]' punan'tu pṛthivīm' pṛthivī pūtā punātu mām |

punan'tub' bram'haṇas'patir'bram'ha pūtā punātu mām ||

| āpaḥa | punantu | pṛthivīm | pṛthivī | pūtā | punātu | mām ||

| punantu | bramhaṇaspatiḥi | bramha | pūtā | punātu | mām ||

यदुच्छिष्टमभोज्यं यद्वा दुश्चरितं मम । सर्वं पुनन्तु मामापौऽसतां च प्रतिग्रहं स्वाहा ॥ ४८ ॥ ॥ ३० ॥

| यत् । उच्छिष्टम् । अ-भोज्यम् । यत् । वै । दुः-चरितम् । मम ॥ सर्वम् । पुनन्तु । मम । आपः । असताम् । च । प्रति-ग्रहम् । स्वाहा ॥

| सर्वम् । पुनन्तु । मम । आपः । असताम् । च । प्रति-ग्रहम् । स्वाहा ॥

yadut'chhiṣh'ṭamabhōj'yañ' yad'vā duśh'charitam' mama |

sar'vam' punan'tu māmāpō (a)satāñ' chap' pratig'rahag'ges' svāhā ॥ 48 ॥ ॥ 30 ॥

| yat | uchchhiṣhṭam | a-bhōjyam | yat | vai | duḥu-charitam | mama ||

| sarvam | punantu | mama | āpaḥa | asatām | cha | prati-graham | svāhā ||

आपः āpaḥa = waters ॥ पुनन्तु punantu = may purify ॥ पृथिवीं pṛthivīm = Earth ॥ पृथिवी pṛthivī = Earth

॥ पूता pūtā = thus purified ॥ पुनातु punātu = may purify ॥ माम् mām = myself

पुनन्तु punantu = may purify ॥ ब्रम्हणस्पतिः bramhaṇaspatiḥi = Lord of mantras ॥ ब्रम्ह bramha = mantras

॥ पूता pūtā = thus purified ॥ पुनातु punātu = may purify ॥ माम् mām = myself

यत् yat = whichever any ॥ उच्छिष्टम् uchchhiṣhṭam = polluted by another's lips & saliva

॥ अ-भोज्यम् a-bhōjyam = not eatable ॥ यत् yat = whichever any ॥ वै vai = verily

॥ दुः-चरितम् duḥu-charitam = bad-actions ॥ मम mama = mine

सर्वम् sarvam = all ॥ पुनन्तु punantu = may purify ॥ मम mama = mine ॥ आपः āpaḥa = O waters!

॥ असताम् asatām = wrong kind of persons, a-dhārmic persons ॥ च cha = and

॥ प्रति-ग्रहम् prati-graham = excessive 'taking' (from these 'wrong' persons mentioned earlier)

॥ स्वाहा svāhā = verb-utterance for putting some material into the yajña-fire

May these waters purify the Mother Earth; Mother Earth (thus purified), may she purify me. These waters are the supreme essence addressed as the Lord of mantras, may these mantras (thus purified) purify me. Whichsoever polluted and bad foods eaten by me, may I be purified by these pure waters-mantras. Any bad actions done by me, may I be thus purified. May these pure waters purify me and my actions in-totality. May I be purified if I might have accepted dānam from bad persons, svāhā!

[१०-३१-१] [10-31-1]

अग्निश्च मा मन्युश्च मन्युपतयश्च मन्युकृतेभ्यः । पापेभ्यो रक्षन्ताम् । यदन्हा पापमकार्षम् ।

। अग्निः । च । माम् । मन्युः । च । मन्यु-पतयः । च । मन्यु-कृतेभ्यः ॥ पापेभ्यः । रक्षन्ताम् ॥ यत् । अन्हा । पापम् । अकार्षम् ॥

ag'niśh'cha mā man'yush'cha man'yupatayaśh'cha man'yukṛtēbh'yaḥa ।

pāpēbh'yō rak'ṣhan'tām । yadan'hā pāpamakār'ṣham ।

। agniḥi । cha । mām । manyuḥu । cha । manyu-patayaḥa । cha । manyu-kṛtēbhyaḥa ॥

। pāpēbhyaḥa । rakṣhantām ॥ yat । anhā । pāpam । akārṣham ॥

मनसा वाचा हस्ताभ्याम् । पद्भ्यामुदरेण शिश्ना । अहस्तदवलुम्पतु ।

। मनसा । वाचा । हस्ताभ्याम् ॥ पद्भ्याम् । उदरेण । शिश्ना ॥ अहः । तत् । अव-लुम्पतु ॥

manasā vāchā has'tābh'yām । pad'bhyāmudarēṇa śhiśh'nā । ahas'tadavalum'patu ।

। manasā । vāchā । hastābh'yām ॥ padbhyām । udarēṇa । śhisnā ॥ ahaḥa । tat । ava-lumpatu ॥

यत्किञ्च दुरितं मयि । इदमहं माममृतयोनौ । सत्ये ज्योतिषि जुहोमि स्वाहा ॥ ४९ ॥ ॥ ३१ ॥

। यत्-किम्-च । दुः-इतम् । मयि ॥ इदम् । अहम् । अमृत-योनौ ॥ सत्ये । ज्योतिषि । जुहोमि । स्वाहा ॥

yat'kiñ'cha duritam' mayi । idamaham' māmamṛtayōnau ।

sat'yēj' jyōtiṣhi juhōmis' svāhā ॥ 49 ॥ ॥ 31 ॥

। yat-kim-cha । duḥu-itam । mayi ॥ idam । aham । amṛta-yōnau ॥

। satyē । jyōtiṣhi । juhōmi । svāhā ॥

अग्निः agniḥi = element fire ॥ च cha = and ॥ माम् mām = myself ॥ मन्युः manyuḥu = mood, bad temper, negative attitude ॥ च cha = and ॥ मन्यु-पतयः manyu-patayaḥa = Lord of bad moods = negative mind

॥ च cha = and ॥ मन्यु-कृतेभ्यः manyu-kṛtēbhyaḥa = actions-deeds done from a negative mindset

पापेभ्यः pāpēbhyaḥa = from (all these) sins ॥ रक्षन्ताम् rakṣhantām = protect me, save me ॥ यत् yat = whichever

॥ अन्हा anhā = (during) daytime ॥ पापम् pāpam = sins ॥ अकार्षम् akārṣham = having done

मनसा वाचा हस्ताभ्याम् manasā vāchā hastābh'yām = (with) mind-thoughts, words, hands (deeds)

॥ पद्भ्याम् padbhyām = with feet ॥ उदरेण udarēṇa = with stomach ॥ शिश्ना śhisnā = with the reproductive organ

॥ अहः ahaḥa = day ॥ तत् tat = that ॥ अव-लुम्पतु ava-lumpatu = protectively efface-&-delete completely

यत्-किम्-च yat-kim-cha = and any-which-soever ॥ दुः-इतम् duḥu-itam = bad thoughts-motions-actions

॥ मयि mayi = in me ॥ इदम् idam = here and now ॥ अहम् aham = I

॥ अमृत-योनौ amṛta-yōnau = into the immortal source (I place, in the yajña-fire)

सत्ये satyē = in the Truth ॥ ज्योतिषि jyōtiṣhi = in the light (of Truth) ॥ जुहोमि juhōmi = I place (into the fire)

॥ स्वाहा svāhā = verb-utterance for placing in yajña-fire

May agni-fire protectively save me from my fiery temper, from my moods, from my actions done out of being in negative mindset, svāhā! May he save me from my sins-during-day, performed by my thoughts, words & deeds, svāhā! May he save me from my sins committed by my feet (walking), stomach (wrong eating) and reproductive organ, svāhā! Any-which-soever such sins, bad actions, etc., efface and delete them, svāhā! I place these sins in this immortal-source-fire, svāhā! I hereby place all my day-sins in this immortal truth-fire, svāhā!

सूर्यश्च मा मन्युश्च मन्युपतयश्च मन्युकृतेभ्यः । पापेभ्यो रक्षन्ताम् । यद्रात्रिया पापमकार्षम् ।
 । सूर्यः । च । माम् । मन्युः । च । मन्यु-पतयः । च । मन्यु-कृतेभ्यः ॥ पापेभ्यः । रक्षन्ताम् ॥ यत् । रात्रिया । पापम् । अकार्षम् ॥
 sūr'yaśh'cha mā man'yush'cha man'yupatayaśh'cha man'yukṛtēbh'yaha ।

pāpēbh'yō rak'shan'tām । yad'rāt'riyā pāpamakār'sham ।

। sūryaha । cha । mām । manyuḥu । cha । manyu-patayaḥa । cha । manyu-kṛtēbhyaḥa ॥
 । pāpēbhyaḥa । rakṣhantām ॥ yat । rātriyā । pāpam । akār'sham ॥

मनसा वाचा हस्ताभ्याम् । पद्भ्यामुदरेण शिश्ना । रात्रिस्तदवलुम्पतु ।

। मनसा । वाचा । हस्ताभ्याम् ॥ पद्भ्याम् । उदरेण । शिश्ना ॥ रात्रिः । तत् । अव-लुम्पतु ॥

manasā vāchā has'tābh'yām । pad'bhyāmudareṇa śhisnā । rāt'ris'tadavalum'patu ।

। manasā । vāchā । hastābh'yām ॥ padbhyām । udareṇa । śhisnā ॥ rātriḥi । tat । ava-lumpatu ॥

यत्किञ्च दुरितं मयि । इदमहं माममृतयोनौ । सूर्ये ज्योतिषि जुहोमि स्वाहा ॥ ५० ॥ ॥ ३२ ॥

। यत्-किम्-च । दुः-इतम् । मयि ॥ इदम् । अहम् । अमृत-योनौ ॥ सूर्ये । ज्योतिषि । जुहोमि । स्वाहा ॥

yat'kiñ'cha duritam' mayi । idamaham' māmamṛtayōnau ।

sūr'yē' jyōtiṣhi juhōmis' svāhā ॥ 50 ॥ ॥ 32 ॥

। yat-kim-cha । duḥu-itam । mayi ॥ idam । aham । amṛta-yōnau ॥

। sūryē । jyōtiṣhi । juhōmi । svāhā ॥

सूर्यः sūryaha = sun ॥ च cha = and ॥ माम् mām = myself ॥ मन्युः manyuḥu = mood, bad temper, negative attitude

॥ च cha = and ॥ मन्यु-पतयः manyu-patayaḥa = Lord of bad moods = negative mind

॥ च cha = and ॥ मन्यु-कृतेभ्यः manyu-kṛtēbhyaḥa = actions-deeds done from a negative mindset

पापेभ्यः pāpēbhyaḥa = from (all these) sins ॥ रक्षन्ताम् rakṣhantām = protect me, save me

॥ यत् yat = whichever ॥ रात्रिया rātriyā = (during) night-time ॥ पापम् pāpam = sins

॥ अकार्षम् akār'sham = having done

मनसा वाचा हस्ताभ्याम् manasā vāchā hastābh'yām = (with) mind-thoughts, words, hands (deeds)

॥ पद्भ्याम् padbhyām = with feet ॥ उदरेण udareṇa = with stomach ॥ शिश्ना śhisnā = with the reproductive organ

॥ रात्रिः rātriḥi = night ॥ तत् tat = that ॥ अव-लुम्पतु ava-lumpatu = protectively efface-&-delete completely

यत्-किम्-च yat-kim-cha = and any-which-soever ॥ दुः-इतम् duḥu-itam = bad thoughts-motions-actions

॥ मयि mayi = in me ॥ इदम् idam = here and now ॥ अहम् aham = I

॥ अमृत-योनौ amṛta-yōnau = into the immortal source (I place, in the yajña-fire)

सूर्ये sūryē = in the Truth ॥ ज्योतिषि jyōtiṣhi = in the light (of Truth) ॥ जुहोमि juhōmi = I place (into the fire)

॥ स्वाहा svāhā = verb-utterance for placing in yajña-fire

May sun-fire protectively save me from my fiery temper, from my moods, from my actions done out of being in negative mindset, svāhā! May he save me from my sins-during-night, performed by my thoughts, words & deeds, svāhā! May he save me from my sins committed by my feet (walking), stomach (wrong eating) and reproductive organ, svāhā! Any-which-soever such sins, bad actions, etc., efface and delete them, svāhā! I place these sins in this immortal-source-fire, svāhā! I hereby place all my day-sins in this blazing-sun-fire, svāhā!

॥ प्रणवस्य ऋष्यादि विवरणम् ॥ ॥ praṇavasya ṛṣhyādi vivaraṇam ॥

[१०-३३-१] [10-33-1]

ओमित्येकाक्षरं ब्रम्ह । अग्निर्देवता ब्रम्ह , इत्यार्षम् ।

गायत्रं छन्दं परमात्मं सरूपम् । सायुज्यं विनियोगम् ॥ ५१ ॥ ॥ ३३ ॥

। ॐ । इति । एक । अ-क्षरम् । ब्रम्ह ॥ अग्निः । देवता । इति । आर्षम् ॥

। गायत्रम् । छन्दम् । परम्-आत्मम् । स-रूपम् ॥ सा । युज्यम् । वि-नियोगम् ॥

ōmit'yēkāk'ṣharam' bram'ha | ag'nir'dēvatāb' bram'ha , it'yār'ṣham |

gāyat'rañ' chhan'dam' paramāt'mam' sarūpam | sāyuj'yam' viniyōgam ॥ 51 ॥ ॥ 33 ॥

। Om । iti । ēka । a-kṣharam । bramha ॥ agniḥi । dēvatā । iti । ārṣham ॥

। gāyatram । chhandam । param-ātmam । sa-rūpam ॥ sā । yujyam । vi-niyōgam ॥

ॐ **Om** = the very **FIRST** Big-Bang-sound of Creation ॥ इति **iti** = is ॥ एक **ēka** = one

॥ अ-क्षरम् **a-kṣharam** = un-decayable sound syllabe ॥ ब्रम्ह **bramha** = their supreme essence ॥ अग्निः **agniḥi** = the element Fire (is) ॥ देवता **dēvatā** = Divinity ॥ इति **iti** = is ॥ आर्षम् **ārṣham** = (stated) by the *ṛṣhī-s*

गायत्रम् छन्दम् **gāyatram chhandam** = the *gāyatrī* metre (is) ॥ परम्-आत्मम् **param-ātmam** = the Supreme *ātmā*-essence-Truth ॥ स-रूपम् **sa-rūpam** = similar form ॥ सा **sā** = alongwith and in him

॥ युज्यम् **yujyam** = joining, merging ॥ वि-नियोगम् **vi-niyōgam** = pre-conceived-purpose

OM, the very FIRST-sound, is verily the single-syllable para-bramha-tattvam-essence! Agni-fire represents this para-bramha-tattvam, said the ṛṣhī-s. The metre is gāyatrī, the form is similar to param-ātmā. We utter (this OM syllable) to attain sā-yujyam, which is complete-&-total-merger with the Divine-Truth-Essence!

॥ गायत्री आवाहन मन्त्रः ॥ ॥ gāyatrī āvāhana mantrāḥa ॥

[१०-३४-१] [10-34-1]

आयातु वरदा देवी , अक्षरं ब्रम्ह सम्मितम् । गायत्री छन्दसां मातेदं ब्रम्ह जुषस्व मे ।

। आ-यातु । वरदा । देवी । अ-क्षरम् । ब्रम्ह । सम्-मितम् ॥ गायत्रीम् । छन्दसाम् । माता । इदम् । ब्रम्ह । जुषस्व । मे ॥

āyātu varadā dēvī , ak'ṣharāṁ bram'ha sam'mitam ।

gāyat'rīñ' chhan'dasām' mātēdam' bram'ha juṣhas'va mē ।

। ā-yātu । varadā । dēvī । a-kṣharam । bramha । sam-mitam ॥

। gāyatrīm । chhandasām । mātā । idam । bramha । juṣhasva । mē ॥

यदन्हात्कुरुते पापं तदन्हात्प्रतिमुच्यते । यद्रात्रियात्कुरुते पापं तद्रात्रियात्प्रतिमुच्यते ।

। यत् । अन्हात् । कुरुते । पापम् । तत् । अन्हात् । प्रति-मुच्यते ॥ यत् । रात्रियात् । कुरुते । पापम् । तत् । रात्रियात् । प्रति-मुच्यते ॥

yadan'hāt'kuruṭē pāpan' tadan'hāt'prati-much'yatē ।

yad'rāt'riyāt'kuruṭē pāpan' tad'rāt'riyāt'prati-much'yatē ।

। yat । anhāt । kurutē । pāpam । tat । anhāt । prati-muchyatē ॥

। yat । rātriyāt । kurutē । pāpam । tat । rātriyāt । prati-muchyatē ॥

सर्ववर्णे महादेवि सन्ध्याविद्ये सरस्वति ॥ ५२ ॥ ॥ ३४ ॥

। सर्व । वर्णे । महा । देवी । सन्ध्या । विद्ये । सन्ध्या-विद्ये । सरस्वति ॥

sar'va-var'ṇē mahādēvi san'dhyāvid'yē saras'vati ॥ 52 ॥ ॥ 34 ॥

। sarva । varṇē । mahā । dēvī । sandhyā । vidyē । sandhyā-vidyē । sarasvati ॥

आ-यातु ā-yātu = come, come! ॥ वरदा varadā = vara-dāyini = boon-bestower (fem.) ॥ देवी dēvī = deity (fem.)

॥ अ-क्षरम् a-kṣharam = un-decaying ॥ ब्रम्ह bramha = the Supreme Essence

॥ सम्-मितम् sam-mitam = determined by veda-vedānta

गायत्रीम् gāyatrīm = the gāyatrī metre & mantra ॥ छन्दसाम् chhandasām = of the metres, of the veda-mantras

॥ माता mātā = mother ॥ इदम् idam = this ॥ ब्रम्ह bramha = the Supreme Essence

॥ जुषस्व juṣhasva = be pleasing (to) ॥ मे mē = (to) me

यत् yat = which-soever ॥ अन्हात् anhāt = during daytime ॥ कुरुते kuruṭē = having done

॥ पापम् pāpam = sins ॥ तत् tat = those ॥ अन्हात् anhāt = during daytime

॥ प्रति-मुच्यते prati-muchyatē = untie & free from

यत् yat = which-soever ॥ रात्रियात् rātriyāt = during night-time ॥ कुरुते kuruṭē = having done

॥ पापम् pāpam = sins ॥ तत् tat = those ॥ रात्रियात् rātriyāt = during night-time

॥ प्रति-मुच्यते prati-muchyatē = untie & free from

सर्व sarva = all ॥ वर्णे varṇē = shades, colours, types, hence, sarva-varṇē = of all shades, colours & types

॥ महा mahā = great ॥ देवी dēvī = deity (fem.) ॥ सन्ध्या sandhyā = the sandhyā ritual performed thrice (dawn, mid-day, dusk) ॥ विद्ये vidyē = O Dēvī! O Mother of learning!

॥ सन्ध्या-विद्ये sandhyā-vidyē = the learning-teaching-energy-at-sandhyā-time

॥ सरस्वति sarasvati = the fem. Deity Divine Mother of the Power of speech & vocal expression

O boon-bestower-varadā-dēvī, (who is also) un-decaying and desirable as declared by the vedānta; come, do come to us! O gāyatrī! O Mother of Veda-metres & Veda-mantras, May thou be pleased here and now itself by my (mantras-actions)! Free me from my day-sins at daytime! Free me from my night-sins at night-time! O mahā-dēvī of all shades, colours & types! O sandhyā-vidyē! Free me, free me, O Sarasvatī!

[१०-३५-१] [10-35-1]

ओजोऽसि सहोऽसि बलमसि भ्राजोऽसि देवानां धामनामाऽसि विश्वमसि विश्वायुस्सर्वमसि
सर्वायुरभिभूरो गायत्रीमावाहयामि सावित्रीमावाहयामि सरस्वतीमावाहयामि
छन्दर्षीनावाहयामि श्रियमावाहयामि गायत्रिया गायत्रीच्छन्दो विश्वामित्र ,
ऋषिस्सविता देवताऽग्निर्मुखं ब्रम्हा शिरो विष्णुर्हृदयं रुद्रश्शिखा पृथिवी योनिः
प्राणापानव्यानोदानसमाना सप्राणा श्वेतवर्णा सांख्यायनसगोत्रा गायत्री
चतुर्विंशत्यक्षरा त्रिपदा षट्कुक्षिः पञ्चशीर्षोपनयने विनियोग , ओं भूः ।

। ओजः । असि । सहः । असि । बलम् । असि । भ्राजः । देवानाम् । धाम । नाम । असि । विश्वम् । असि । विश्व । आयुः । सर्वम् । असि
। सर्व-आयुः-अभिभूः । ॐ । गायत्रीम् । आवाहयामि । सावित्रीम् । आवाहयामि । सरस्वतीम् । आवाहयामि
। छन्द-ऋषीन् । आवाहयामि । श्रियम् । आवाहयामि । गायत्रिया । गायत्री । छन्दः । विश्वामित्र
। ऋषिः । सविता । देवता । अग्निः-मुख । ब्रम्हा । शिरः । विष्णुः । हृदयम् । रुद्रः । शिखा । पृथिवी । योनिः
। प्राणः-अपानः-व्यानः-उदानः-समानः । श्वेत-वर्णा । सांख्यायन । स-गोत्रा । गायत्री ।
चतुः-विंशति । अक्षरा । त्रि-पदा । षट्-कुक्षिः । पञ्च-शीर्षः । उपनयने । विनियोगः । ॐ । भूः ॥

ōjō (a)si sa hō (a)si balamasib' bhrājō (a)si dēvānān' dhāmanāmā (a)si viśh'vamasi
viśh'vāyus'sar'vamasi sar'vāyurabhibhūrōn' gāyat'rīmāvāhayāmi
sāvit'rīmāvāhayāmi saras'vatīmāvāhayāmi chhan'dar'ṣhīnāvāhayāmiśh'
śhriyamāvāhayāmi gāyat'riyā gāyat'rīt'chhan'dō viśh'vāmit'ra , ṛṣhis'savitā
dēvatā (a)g'nir'mukham' bram'hā śhirō viśh'ṇur'hṛdayagm'rud'raśh'śhikhā
pṛthivī yōni[fp]' prāṇāpānav'yānōdānasamānā sap'rāṇāśh' śhvētavar'nā
sān'khyāyanasagōt'rā gāyat'rī chatur'vig'm'shat'yak'ṣharāt' tripadā
ṣhaṭ'kuk'ṣhi[fp]' pañ'chaśhīr'śhōpanayanē viniyōga , ōm' bhū-ḥu ।

। ōjaḥ । asi । sahaḥ । asi । balam । asi । bhrājaḥ । dēvānām । dhāma । nāma । asi । viśhvam । asi
। viśhva । āyuhū । sarvam । asi । sarva-āyuhū-abhibhūḥu । Om । gāyatrīm । āvāhayāmi
। sāvitrīm । āvāhayāmi । sarasvatīm । āvāhayāmi । chhandar-ṣhīnā । āvāhayāmi
। śhriyam । āvāhayāmi । gāyatriyā । gāyatrī । chhandaha । viśhvāmitra । ṛṣhiḥi । savitā
। dēvatā । agniḥi-mukha । bramhā । śhiraḥa । viśhṇuhū । hṛdayam । rudraḥa । śhikhā
। pṛthivī । yōniḥi । prāṇaha-apānaḥa-vyānaḥa-udānaḥa-samānaḥa । śhvēta-varnā
। sānkhyāyana । sa-gōtrā । gāyatrī । chatuhū-vimśhati । akṣharā । tri-padā
। ṣhaṭ-kukṣhiḥi । pañcha-śhīrṣhaḥa । upanayanē । viniyōgaḥa । Om । bhūḥu ॥

ओजः **ōjaḥa** = aura-bio-luminescence ॥ असि **asi** = (you) are ॥ सहः **sahaḥa** = patient, conquerer
 ॥ असि **asi** = (you) are ॥ बलम् **balam** = strength ॥ असि **asi** = (you) are ॥ भ्राजः **bhrājaḥa** = shine, dazzle
 ॥ देवानाम् **dēvānām** = of the deities ॥ धाम **dhāma** = abode ॥ नाम **nāma** = names ॥ असि **asi** = (you) are
 ॥ विश्वम् **viśhvam** = all this ॥ असि **asi** = (you) are ॥ विश्व **viśhva** = all ॥ आयुः **āyuhū** = life-spans
 ॥ सर्वम् **sarvam** = all ॥ असि **asi** = (you) are ॥ सर्व-आयुः-अभिभूः **sarva-āyuhū-abhibhūḥu** = all-lifetimes-sin-destroyer ॥ ॐ **Om** = the very FIRST Big-Bang-sound of Creation ॥ गायत्रीम् **gāyatrīm** = *gāyatrī*
 ॥ आवाहयामि **āvāhayāmi** = beckon, call ॥ सावित्रीम् **sāvitrīm** = *sāvitrīm* ॥ आवाहयामि **āvāhayāmi** = beckon, call
 ॥ सरस्वतीम् **sarasvatīm** = *sarasvatīm* ॥ आवाहयामि **āvāhayāmi** = beckon, call
 ॥ छन्द-ऋषीन् **chhanda-ṛṣhīn** = the *ṛṣhī-s* of the *chhanda-s* (metres) ॥ आवाहयामि **āvāhayāmi** = beckon, call
 ॥ श्रियम् **śhriyam** = wealth = *lakṣhmī* ॥ आवाहयामि **āvāhayāmi** = beckon, call
 ॥ गायत्रिया **gāyatriyā** = pertaining to *gāyatrī* ॥ गायत्री **gāyatrī** = *gāyatrī* (is the *chhanda*)
 ॥ छन्दः **chhandaḥa** = metre ॥ विश्वामित्र ऋषिः **viśhvāmītra ṛṣhiḥi** = the *ṛṣhi* is *Viśhvāmītra*
 ॥ सविता **savitā** = *savitā* (is) ॥ देवता **dēvatā** = the deity ॥ अग्निः-मुख **agniḥi-mukha** = with the face of fire
 ॥ ब्रह्मा **brahmā** = deity *brahmā* ॥ शिरः **śhiraḥa** = (is the) head ॥ विष्णुः **viśhṇuḥu** = *Viśhṇu*
 ॥ हृदयम् **hṛdayam** = (is the) heart ॥ रुद्रः **rudraḥa** = *Rudra* ॥ शिखा **śhikhā** = (is the) *shikhā* = top-of-the-crown hair tuft ॥ पृथिवी **pṛthivī** = *Earth* ॥ योनिः **yōniḥi** = (is the) origin-source
 ॥ प्राणः-अपानः-व्यानः-उदानः-समानः **prāṇaḥa-apānaḥa-vyānaḥa-udānaḥa-samānaḥa** = the five *prāṇa-s* (life forces) named from *prāṇaḥa* onwards (are the breath) ॥ श्वेत-वर्णा **śhvēta-varnā** = white coloured
 ॥ साङ्ख्यान स-गोत्रा **sāṅkhyāyana sa-gōtrā** = of the same lineage as the *sāṅkhya ṛṣhī-s*
 ॥ गायत्री **gāyatrī** = *gāyatrī* ॥ चतुः-विंशति अक्षरा **chatuḥu-viṁśhati akṣharā** = (of) 24 syllables
 ॥ त्रि-पदा **tri-padā** = three-footed = three parts ॥ षट्-कुक्षिः **ṣhaṭ-kukṣhiḥi** = six cavities
 ॥ पञ्च-शीर्षः **pañcha-śhīrṣhaḥa** = five heads ॥ उपनयने **upanayanē** = for the *upanayanam*
 ॥ विनियोगः **viniyōgaḥa** = purpose

O gāyatrī! You are the ōjas, the patience-strength, the mental and physical strength, the dazzle, the abode of the deities, and their name too, you are the life-spans of us all, the sin-destroyer of us all, OM! (For these very reasons,) we call upon and beckon to her as gāyatrīm, sāvitrīm, sarasvatīm, the chhanda-ṛṣhīs, wealth-abundance as śhrī. These are the details pertaining to gāyatrī mantra: ṛṣhī is Viśhvāmītra, savitā is the dēvatā (dēvī), fire faced Brahmā is the head, Viśhṇu is the heart, Rudra is the śhikhā (top-hair-tuft), Earth is the origin-source, the five prāṇa-s are the breath. She is white in colour, of the sāṅkhya ṛṣhi lineage, gāyatrī has 24 syllables, three parts, six cavities, five heads. We are beckoning her for the specific purpose of performing upa-nayana (of this child).

ओं भुवः । ओ॒ सुवः । ओं महः । ओं जनः । ओं तपः ॥

। ॐ । भुवः ॥ ॐ । सुवः ॥ ॐ । महः ॥ ॐ । जनः ॥ ॐ । तपः ॥

ōm' bhuvaha | ōgm' suvaha | ōm' mahaha | ōñ' janaaha | ōn' tapaaha ||

। Om । bhuvaha ॥ Om । suvaha ॥ Om । mahaha ॥ Om । janaaha ॥ Om । tapaaha ॥

ओ॒ स॒त्यम् । ओं तत्स॒वितु॒र्वरे॑ण्यं॒ भर्गो॑ दे॒वस्य॑ धीमहि । धियो॒ यो नः॑ प्र॒चोद॑यात् ।

। ॐ । सत्यम् ॥ ॐ । तत् । स-वितुः । वरेण्यम् । भर्गः । देवस्य । धीमहि ॥ धियः । यः । नः । प्र-चोदयात् ॥

ōgm' sat'yam | ōn' tat'sa-vitur'varēṇ'yam' bhar'gō dēvas'ya dhīmahi |

dhiyō yō na[fp]' prachōdayāte |

। Om । satyam ॥ Om । tat । sa-vituḥ । varēṇyam । bhargaha । dēvasya । dhīmahi ॥

। dhiyaha । yaaha । naaha । pra-chōdayāt ॥

ओमापो॒ ज्योती॒ रसोऽमृतं॑ ब्र॒ह्म भूर्भुव॑स्सुवरोम् ॥ ५३ ॥ ॥ ३५ ॥

। ॐ । आपः । ज्योतीः । रसः । अमृतम् । ब्रह्म । भूः । भुवः । सुवः । ॐ ॥

ōmāpōj' jyōtī rasō (a)mṛtam' bram'ha bhūr'bhuvās'suvarōm || 53 || || 35 ||

। Om । āpaaha । jyōtīhi । rasaaha । amṛtam । bramha । bhūḥu । bhuvaha । suvaha । Om ॥

ॐ Om = the very FIRST Big-Bang-sound of Creation ॥ भूः bhūḥu = the material plane of the gross body (the

solids or the planets) ॥ ॐ Om ॥ भुवः bhuvaha = the subtle body (prāṇa + mind) (the liquids or the oceans)

॥ ॐ Om ॥ सुवः suvaha = the causal body (mind & thoughts) or the plasma or the plane of radiation ॥ ॐ Om

॥ महः mahaha = the greatness ॥ ॐ Om ॥ जनः janaaha = the place of Birth (of the Universe) ॥ ॐ Om

॥ तपः tapaaha = inherent heat

ॐ Om ॥ सत्यम् satyam = Absolute Final Truth ॥ ॐ Om ॥ तत् tat = that ॥ स-वितुः sa-vituḥ = with the wealth of

(light and knowledge) ॥ वरेण्यम् varēṇyam = highest, chiefest ॥ भर्गः bhargaha = auspicious

॥ देवस्य dēvasya = of the Divine God ॥ धीमहि dhīmahi = (we all focus upon & do) dhyānam

॥ धियः dhiyaha = (our) buddhi-intelligence ॥ यः yaaha = whosoever ॥ नः naaha = our

॥ प्र-चोदयात् pra-chōdayāt = impel & inspire from within

ॐ Om ॥ आपः āpaaha = waters ॥ ज्योतीः jyōtīhi = lights ॥ रसः rasaaha = essence ॥ अमृतम् amṛtam = immortal

॥ ब्रह्म bramha = the supreme essence ॥ भूः bhūḥu = the material plane of the gross body

॥ भुवः bhuvaha = the subtle body (prāṇa + mind) ॥ सुवः suvaha = the causal body (mind & thoughts)

॥ ॐ Om

OM bhūḥu! OM bhuvaha! OM suvaha! OM mahaha the great plane! OM janaaha the birthplace of Universe! OM tapaaha the heat of self-control! OM satyam the Absolute Final Truth! OM that Divine Knowledge chiefest! OM auspicious God we focus upon! Impel us and inspire us all from within!

॥ गायत्री उपस्थान मन्त्राः ॥ ॥ gāyatrī upasthāna mantrāḥa ॥

[१०-३६-१] [10-36-1]

उत्तमै शिखरे जाते भूम्यां पर्वतमूर्धनि । ब्राम्हणेभ्योऽभ्यनुज्ञाता गच्छ देवि यथासुखम् ।

। उत्तमे । शिखरे । जाते । भूम्याम् । पर्वत-मूर्धनि ॥ ब्राम्हणेभ्यः । अभि । अनु-ज्ञाता । गच्छ । देवी । यथा । सुखम् ॥

ut'tamē śhikharē jātē bhūm'yām' par'vatamūr'dhani ।

brām'haṇēbh'yō (a)bh'yanuj'ñātā gat'chha dēvi yathāsukham ।

। uttamē । śhikharē । jātē । bhūmyām । parvata-mūrdhani ॥

। brāmhaṇēbhyāḥa । abhi । anu-jñātā । gachchha । dēvī । yathā । sukham ॥

उत्तमे uttamē = the bestest ॥ शिखरे śhikharē = peak ॥ जाते jātē = born (fem.) ॥ भूम्याम् bhūmyām = on Earth
॥ पर्वत-मूर्धनि parvata-mūrdhani = peak-highest

ब्राम्हणेभ्यः brāmhaṇēbhyāḥa = the brāmhaṇa-s (veda chanters & practitioners) ॥ अभि abhi = with Love

॥ अनु-ज्ञाता anu-jñātā = know to remember (you) ॥ गच्छ gachchha = go ॥ देवी dēvī = O Deity (fem.)

॥ यथा yathā = with your due ॥ सुखम् sukham = comfort

O Dēvī! Go at thy pleasure and reside with comfort on the loftiest mountain on Earth till the brāmhaṇa-s remember you and beckon you (once again).

स्तुतो मया वरदा वेदमाता प्रचोदयन्ती पवने द्विजाता ।

। स्तुतः । मया । वरादा । वेद-माता । प्रचोदयन्ती । पवने । द्विजाता ॥

stutō mayā varadā vēdamātāp' prachōdayan'ti pavanēd' dvijātā ।

। stutaḥa । mayā । varādā । vēda-mātā । prachōdayantī । pavanē । dvijātā ॥

आयुः पृथिव्यां द्रविणं ब्रम्हवर्चसं मह्यं दत्त्वा प्रजातुं ब्रम्हलोकम् ॥ ५४ ॥ ॥ ३६ ॥

। आयुः । पृथिव्याम्-द्रविणम् । ब्रम्ह-वर्चसम् । मह्यम् । दत्त्वा । प्र-जातुम् । ब्रम्ह । लोकम् ॥

āyu[fp]' pṛthiv'yān' draviṇam' bram'havar'chasam' mah'yan' dat'tvāp' prajātum'
bram'halōkam ॥ 54 ॥ ॥ 36 ॥

। āyuhu । pṛthivyām-draviṇam । bramha-varchasam । mahyam । dattvā । pra-jātum । bramha । lōkam ॥

स्तुतः stutaḥa = of whom stuti-praises are sung ॥ मया mayā = mine ॥ वरादा varādā = boon-bestower

॥ वेद-माता vēda-mātā = Veda-Mother ॥ प्रचोदयन्ती prachōdayantī = inner inspirer-impeller

॥ पवने pavanē = pāvāmāṇaḥa = purifier ॥ द्विजाता dvijātā = (of the) twice-born

आयुः āyuhu = (long & good) life-span ॥ पृथिव्याम्-द्रविणम् pṛthivyām-draviṇam = Earth-treasures

॥ ब्रम्ह-वर्चसम् bramha-varchasam = the shine of bramha-knowledge ॥ मह्यम् mahyam = to me

॥ दत्त्वा dattvā = having given ॥ प्र-जातुम् pra-jātum = (may I/we) be born in

॥ ब्रम्ह लोकम् bramha lōkam = in the Absolute Truth

*We chant and sing praises of boon-bestower Veda Mātā Gāyatrī (so that) may she inspire us, purify us twice-borns!
May she give us with a long healthy lifespan, Earthly treasures, bramha-dazzle. Upon having given all these, may
we be born into the bramha-lōkam (The Final Absolute Plane of Truth).*

॥ आदित्य देवता मन्त्राः ॥ ॥ āditya dēvatā mantrāḥa ॥

[१०-३७-१] [10-37-1]

घृणिस्सूर्यं , आदित्यो न प्रभां वात्यक्षरम् । मधु क्षरन्ति तद्रसम् ।

। घृणिः । सूर्यं । आदित्यः । न । प्रभा । वाति । अ-क्षरम् ॥ मधु । क्षरन्ति । तत-रसम् ॥

ghṛṇis'sūr'ya , ādit'yō nap' prabhā vāt'yak'sharam ।

madhuk' ksharan'ti tad'rasam ।

। ghṛṇiḥi । sūrya । ādityaḥa । na । prabhā । vāti । a-ksharam ॥

। madhu । ksharanti । tat-rasam ॥

सत्यं वै तद्रसमापो ज्योती रसोऽमृतं ब्रम्ह भूर्भुवस्सुवरोम् ॥ ५५ ॥ ॥ ३७ ॥

। सत्यम् । वै । आपः । ज्योती । रसः । अ-मृतम् । ब्रम्ह । भूः । भुवः । सुवः । ॐ ॥

sat'yam' vai tad'rasamāpōj' jyōtī rasō (a)mṛtam'

bram'ha bhūr'bhuvassuvarōm ॥ 55 ॥ ॥ 37 ॥

। satyam । vai । āpaḥa । jyōtī । rasaḥa । a-mṛtam । bramha । bhūḥu । bhuvaḥa । suvaḥa । Om ॥

घृणिः ghṛṇiḥi = heated up and hence shining ॥ सूर्यं sūrya = sun ॥ आदित्यः ādityaḥa = the galaxy

॥ न na = just like ॥ प्रभा prabhā = lustre ॥ वाति vāti = blows ॥ अ-क्षरम् a-ksharam = un-decaying

मधु madhu = sweet and loving ॥ क्षरन्ति ksharanti = flows । तत-रसम् tat-rasam = its (sweet, loving) essence

सत्यम् satyam = truth ॥ वै vai = verily ॥ आपः āpaḥa = waters ॥ ज्योती jyōtī = light

॥ रसः rasaḥa = essence ॥ अ-मृतम् a-mṛtam = immortal ॥ ब्रम्ह bramha = the supreme bramhan

॥ भूः bhūḥu = the material plane of the gross body ॥ भुवः bhuvaḥa = the subtle body (prāṇa + mind)

॥ सुवः suvaḥa = the causal body (mind & thoughts) ॥ ॐ Om

The heated-up shining sūrya-sun moves (as the, around the) ādityaḥa-galaxy like his own un-decaying light-rays-lustre. Lovingly and sweetly flows its light-essence. He is indeed satyam-Truth, the essence, the flowing waters, the immortal bramhan, the bhūḥu, the bhuvaḥa, the suvaḥa and the OM!!

Sandhyāvandana additional mantras – 2
(From Taittirīya Saṁhitā)

दधि-क्राव्यो अकारिषं जिष्णोरश्वस्य वाजिनः । सुरभि नो मुखा करत् प्र ण आयूषि तारिषत् ॥

। दधि-क्राव्यः । अ-कारिषम् । जिष्णोः । अश्वस्य । वाजिनः ॥ सुरभि । नः । मुखा । करत् । प्र । नः । आयूषि । तारिषत् ॥

dadhik'rāv'ṇō , akāriṣhañ' jiṣh'ṇōraśh'vas'ya vājinaḥa |

surabhi nō mukhā karat' pra ṇa , āyūgm'shi tāriṣhate ||

। dadhi-krāvṇaḥa । a-kāriṣham । jiṣhṇōḥo । aśvasya । vājinaḥa ॥

। surabhi । naḥa । mukhā । karat । pra । ṇaḥa । āyūmṣhi । tāriṣhat ॥

[TS 1-5-11-4, 7-4-19-4, RV 4-39-6, SYVS 23-32, SV 358, AV 20-139-7, Tāṇḍya Brāhmaṇa1-6-17]

दधि-क्राव्यः **dadhi-krāvṇaḥa** = is a form of *agni*-fire endowed with Life-Force-*prāna*, envisaged as a divine horse rushing towards the Higher planes of Consciousness. The word is derived from *dadhat* (to bear) and *krāma* (to climb)... Meaning the “Horse that ascends carrying someone else”. He rushes everywhere burning up as *agni*, all the un-necessary elements and converting them into higher elements-vibrations. ⁽²⁾

॥ अ-कारिषम् **a-kāriṣham** = create and form (within me) ॥ जिष्णोः **jiṣhṇōḥo** = victorious

॥ अश्वस्य **aśvasya** = of the *aśva*-horse ॥ वाजिनः **vājinaḥa** = extremely energetic

सुरभि **surabhi** = fragrance (arising out of very good health) ॥ नः **naḥa** = ours, us ॥ मुखा **mukhā** = faces

॥ करत् **karat** = create ॥ प्र **pra** = *prakaṭa*, manifest ॥ नः **naḥa** = us, ours ॥ आयूषि **āyūmṣhi** = (in our) life-spans

॥ तारिषत् **tāriṣhat** = extend & lengthen

O dadhikrāvṇa agni! Just like a victorious, energetic, swift horse; create and form (within me) your ascending energies!! May he manifest (from) our faces that healthy fragrance [fragrance which arises from extremely good health as implied in 'sugandhim puṣṭi vardhanam'] (that) also lengthens and extends our life-spans!

मित्रस्य चर्षणीधृतः श्रवो देवस्य सानसिम् । सत्यं चित्रश्रवस्तमम् ॥

। मित्रस्य । चर्षणी । धृतः । श्रवः । देवस्य । सानसिम् ॥ सत्यम् । चित्र । श्रवः । तमम् ॥

mit'ras'ya char'shaṇīdhṛtaśh' śhra vō dēvas'ya sānasim |

sat'yañ' chit'raśh'ra vas'tamam ||

। mitrasya । charṣhaṇī । dhṛtaḥa । śhravaḥa । dēvasya । sānasim ॥

। satyam । chitra । śhravaḥa । tamam ॥

[TS 3-4-11-15] [RV 3-59-6]

मित्रस्य **mitrasya** = of *mitra* (the Sun) ॥ चर्षणी **charṣhaṇī** = observing ॥ धृतः **dhṛtaḥa** = upholder

॥ श्रवः **śhravaḥa** = the sounds which have been “heard” ॥ देवस्य **dēvasya** = of God;

hence *dēvasya śhravaḥa* = Veda-mantras ॥ सानसिम् **sānasim** = giver of delight

सत्यम् **satyam** = Truth ॥ चित्र **chitra** = multifarious ॥ श्रवः **śhravaḥa** = heard sounds (Vedas)

॥ तमम् **tamam** = of the higher degree (comparative)

The upholder (of the Planets around him) Mitra observes (the Planets) with sounds of God's delightful Veda-mantras. These delightful-inspiring Veda-mantras are, indeed, the Supreme Truth which manifests itself as varied Creation.

² Translation & explanation from page No. 122 of Sri R L Kashyap's book “taittirīya saṁhitā mantra-s”

मित्रो जनान् यातयति प्रजानन् मित्रो दाधार पृथिवीमुत द्याम् ।

मित्रः कृष्टीरनिमिषाऽभि चष्टे सत्याय हव्यं घृतवत् विधेम ॥

। मित्रः । जनान् । यातयति । प्रजानन् । मित्रः । दाधार । पृथिवीम् । उत । द्याम् ॥

। मित्रः । कृष्टीः । अ-निमिषा । अभि । चष्टे । सत्याय । हव्यम् । घृत-वत् । विधेम ॥

mit'rō ja nān' yātayatip' prajānan' mit'rō dādāhāra pṛthivīm utad' dyām ।

mit'ra[hk]' kṛṣṭī'ānīmīṣhā (a)bhī chaṣṭē' tē sat'yāya hav'yañ' ghr̥tavad' vidhēma ॥

। mitraḥa । janān । yātayati । prajānan । mitraḥa । dādāhāra । pṛthivīm । uta । dyām ॥

। mitraḥa । kṛṣṭīḥi । a-nimīṣhā । abhi । chaṣṭē । satyāya । havyam । ghr̥ta-vat । vidhēma ॥

[TS 3-4-11-16] [RV 3-59-1]

मित्रः mitraḥa = friend (addressed to Sun as a “friend”) ॥ जनान् janān = (to the people)

॥ यातयति yātayati = takes by the hand and guides ॥ प्रजानन् prajānan = the propagator-increaser-extender of all life on Earth ॥ मित्रः mitraḥa = Sun ॥ दाधार dādāhāra = holds up and supports ॥ पृथिवीम् pṛthivīm = Earth

॥ उत uta = and ॥ द्याम् dyām = heavens

मित्रः mitraḥa = Sun ॥ कृष्टीः kṛṣṭīḥi = the workers, doers, strivers ॥ अ-निमिषा a-nimīṣhā = without blinking

॥ अभि abhi = with love ॥ चष्टे chaṣṭē = chakṣhushē = (with) eyes ॥ सत्याय satyāya = for Truth

॥ हव्यम् havyam = place haviḥi = the yajña portion to be placed in the yajña-fire

॥ घृत-वत् ghr̥ta-vat = ghee-like = Clearest and Purest like ghee; ghee is the final product of the milk churning process (milk churning = mind churning) ॥ विधेम vidhēma = (we) worship

The Mitra-Sun, extender-of-life-on-Earth; guides us people (to extend ourselves and our life-spans). Mitra-Sun upholds and supports Earth and the Heavens. Mitra-Sun watches over us all with an un-blinking loving gaze, (as we) place haviḥi, clear-pure like ghee worshipfully for the Absolute Truth.

प्र स मित्रं मर्तो अस्तु प्रयस्वान् यस्त आदित्य शिक्षति व्रतेन ।

न हन्यते न जीयते त्वोतो नैनमहो अश्नोत्यन्तितो न दूरात् ॥

। प्र । सः । मित्रः । मर्तः । अस्तु । प्रयस्-वान् । यस्ते । आदित्य । शिक्षति । व्रतेन ॥

। न । हन्यते । न । जीयते । त्वा । उतः । न । एनम् । अंहः । अश्नोति । अन्तितः । न । दूरात् ॥

pra sa mit'ra mar'tō , as'tup' prayas'vān' yas'ta , ādit'ya śhik'ṣhativ' vratēna ।

na han'yatē na jīyatēt' tvōtō naina magm'hō , aśh'nōt'yan'titō na dūrā-te ॥

। pra । saḥa । mitraḥa । marṭaḥa । astu । prayas-vān । yastē । āditya । śhikṣhati । vratēna ॥

। na । hanyatē । na । jīyatē । tvā । utaḥa । na । ēnam । aṁhaḥa । aśhnōti । antitaḥa । na । dūrāt ॥

[TS 3-4-11-17] [RV 3-59-2]

प्र pra = prakāṣa = manifest ॥ सः saḥa = he ॥ मित्रः mitraḥa = friend-Sun ॥ मर्तः marṭaḥa = mortal

॥ अस्तु astu = be ॥ प्रयस्-वान् prayas-vān = possessed of ॥ यस्ते yastē = yours ॥ आदित्य āditya = sun

॥ शिक्षति śhikṣhati = teaches ॥ व्रतेन vratēna = by firm resolve

न na = cannot ॥ हन्यते hanyatē = killed ॥ न na = cannot ॥ जीयते jīyatē = won over ॥ त्वा tvā = your

॥ उतः utaḥa = protected ॥ न na = cannot ॥ एनम् ēnam = these ॥ अंहः aṁhaḥa = negative evil afflictions

॥ अश्नोति aśhnōti = eat, taste ॥ अन्तितः antitaḥa = from nearby ॥ न na = cannot ॥ दूरात् dūrāt = from afar

O Mitra-Sun! May the mortal possess (your) manifest offering. By your resolute teachings, may he possess all that. Your protected one cannot be killed nor overcome. Any sin-affliction cannot be 'tasted' by him till the very end, either from near or afar.

Sandhyāvandana additional mantras – 3
(From Taittirīya Samhitā & Āraṇyaka)

Sandhyā mādhyānhika mantras

Please refer to *prātas-sandhyā* sequence.

After *uttamē śhikharē dēvī*, in the place of “*OM mitrasya charṣaṇī dhṛtaḥa*” recite the following mantras.

ॐ आ सत्येन रजसा वर्तमानो निवेशयन्नमृतं मर्त्यं च । हिरण्ययेन सविता रथेनाऽऽदेवो याति भुवना विपश्यन् ।

। आ । सत्येन । रजसा । वर्तमानः । निवेशयन् । अम्रितम् । मर्त्यम् । च ॥

। हिरण्ययेन । रथेन । आ । देवः । याति । भुवना । विपश्यन् ॥

ॐ ā sat'yēna rajasā var'tamānō nivēshayan'namṛtam' mar'tyañ'cha ।

hiraṇ'yayēna savitā rathēnā (a)dēvō yāti bhuvanā vipaśh'yan'ne ।

। ā । satyēna । rajasā । vartamānaḥa । nivēshayan । amritam । martyam । cha ॥

। hiraṇyayēna । rathēna । ā । dēvaḥa । yāti । bhuvanā । vipaśhyan ॥

[TS 3-4-11-6] [SYVS=33-43 & 34-34] [RV 1-35-2] ⁽³⁾

आ ā = ā+vartamānaḥa = measures, encircles ॥ सत्येन satyēna = (by means of) satyam-Truth

॥ रजसा rajasā = movements = Creations ॥ वर्तमानः vartamānaḥa = ā+vartamānaḥa = measures, encircles, traverses ॥ निवेशयन् nivēshayan = enters (from inside) & stays there (establishes)

॥ अम्रितम् amritam = immortal ॥ मर्त्यम् martyam = mortal ॥ च cha = and

हिरण्ययेन hiraṇyayēna = by gold (golden) savitā = (with) wealth & knowledge ॥ रथेन rathēna = (by the) chariot

॥ आ ā = ā+yāti = travels ॥ देवः dēvaḥa = deity = the deity Sun ॥ याति yāti = ā+yāti = travels

॥ भुवना bhuvanā = regions (Worlds, Planets) ॥ विपश्यन् vi-paśhyan = thoroughly observes.

Encircling, measuring & traversing by means of Satyam-Truth, (He, the Sun) enters & establishes (Himself) inside the mortals and the immortals. By his golden-energy-body full of knowledge+wealth, he travels in a chariot thoroughly observing the Worlds-Planets.

उद्वयं तमसस्परि पश्यन्तो ज्योतिरुत्तरम् । देवं देवत्रा सूर्यमगन्म ज्योतिरुत्तमम् ॥

। उत् । वयम् । तमसः । परि । पश्यन्तः । ज्योतिः । उत्तरम् ॥ देवम् । देवत्रा । सूर्यम् । अगन्म । ज्योतिः । उत्तमम् ॥

ud'vayan' tamasas'pari paśh'yan'tōj' jyōtirut'taram ।

dēvan' dēvat'rā sūr'yamagan'maj' jyōtirut'tamam ॥

। ut । vayan । tamasaḥa । pari । paśhyantaḥa । jyōtiḥi । uttaram ॥

। dēvam । dēvatrā । sūryam । aganma । jyōtiḥi । uttamam ॥

[TS 4-1-7-10; 5-1-8-20] [RV 1-50-10]

उत् ut = upwards ॥ वयम् vayan = we all ॥ तमसः tamasaḥa = darkness ॥ परि pari = beyond

॥ पश्यन्तः paśhyantaḥa = (we all) see ॥ ज्योतिः jyōtiḥi = light ॥ उत्तरम् ut-taram = better

देवम् dēvam = deities ॥ देवत्रा dēva-trā = dēva-trāṇāḥa = divine saviours ॥ सूर्यम् sūryam = Sun

॥ अगन्म aganma = un-approachable, un-go-able ॥ ज्योतिः jyōtiḥi = light ॥ उत्तमम् ut-tamam = the very best

Beholding an uttaram-jyōti (better-higher light, Divine light) that springs up (ut) and beyond (pari) this tamas-darkness.... we have come to the most excellent (ut-tamam) un-approachable light, that of the un-approachable Sūrya-Sun, who is the Divine savior (dēva-trā) among the Deities.

³ In the other *samhitā-s*, the first syllables “ā-satyēna” are replaced by “ā-kṛṣhṇēna” which indicate “by means of ā-karṣhaṇa-attraction”

उदुत्यं जातवेदसं देवं वहन्ति केतवः । दृशे विश्वाय सूर्यम् ॥

। उत् । उत्त्यम् । जातवेदसम् । देवम् । वहन्ति । केतवः ॥ दृशे । विश्वाय । सूर्यम् ॥

udut'yañ' jāta^{vē}dasan' dēvañ' vahan'ti kēta^{va}ḥa | dṛśhē viśh'^{vā}ya sūr'yam'm ॥

। ut । utyam । jātavēdasam । dēvam । vahanti । kētavaḥa ॥ dṛśhē । viśhvāya । sūryam ॥

[TS 1-2-8-7; 1-4-43-1; 2-2-12-5; 2-3-8-5; 2-4-14-13; 2-5-12-13; 3-1-11-31; 6-1-11-9] [RV 1-50-1]

उत् **ut** = upwards ॥ उत्त्यम् **utyam** = movement upwards hence *ut+utyam* = move upwards, exaltedly

॥ जात-वेदसम् **jāta-vēdasam** = born-with-knowing = *agniḥi* ॥ देवम् **dēvam** = (that) deity

॥ वहन्ति **vahanti** = carries (upwards) ॥ केतवः **kētavaḥa** = signs

दृशे **dṛśhē** = (for) seeing ॥ विश्वाय **viśhvāya** = by all and everyone ॥ सूर्यम् **sūryam** = Sun (represents spiritually exalting knowledge)

Jāta-vēdasam dēvam (the born knower deity-agni) carries (vahanti) the exalting-signs (udutyam kētavaḥa) for all of us to see the Sun (spiritual Truth).

चित्रं देवानामुदगादनीकं । चक्षुर्मित्रस्य वरुणस्याग्नेः ।

आप्रा द्यावापृथिवी अन्तरिक्षं । सूर्य आत्मा जगतस्तस्थुषश्च ॥

। चित्रम् । देवानाम् । उदगात् । अनीकम् ॥ चक्षुः । मित्रस्य । वरुणस्य । अग्नेः ॥

। आप्रा । द्यावापृथिवी । अन्तरिक्षम् ॥ सूर्यः । आत्मा । जगतः । तस्थुषः । च ॥

chit'ran' dēvānāmu^{da}gādanīkam | chak'^{shur}'mit'ras'ya varuṇas'yāg'nē-ḥe |

āp'rād' dyāvā^{vā}pr̥thivī , an'tarik'^{sham} | sūr'ya , āt'mā jagatas'tas'thu^{shash}'cha ॥

। chitram । dēvānām । udagāt । anīkam ॥ chakṣuhū । mitrasya । varuṇasya । agnēḥ ॥

। āpra । dyāvāpr̥thivī । antarikṣham ॥ sūryaḥa । ātmā । jagataḥa । tasthuṣhaḥa । cha ॥

[TS 1-4-43-1; 2-4-14-4] [TB 2-8-7-4] [TA 1-7-6; 2-13-1] [RV 1-115-1]

[Ai Ā 3-9] [AV 13-2-35; 20-107-14] [SYVS 7-42, 13-46] [Nir 12-16]

चित्रम् **chitram** = *chitra-vichitram* = of varied hues ॥ देवानाम् **dēvānām** = (of) the deities

॥ उदगात् **udagāt** = from (its) top-peak ॥ अनीकम् **anīkam** = army ॥ चक्षुः **chakṣuhū** = eyes

॥ मित्रस्य **mitrasya** = of *mitra*-Sun ॥ वरुणस्य **varuṇasya** = of *varuṇa* ॥ अग्नेः **agnēḥ** = of *agni*

आ-प्रा **ā-prā** = *ā-prakaṭitā* = purposefully manifests-appears (over) ॥ द्यावा-पृथिवी **dyāvā-pr̥thivī** = heaven & Earth

॥ अन्तरिक्षम् **antarikṣham** = the space between ॥ सूर्यः **sūryaḥa** = Sun ॥ आत्मा **ātmā** = soul, essence

॥ जगतः **jagataḥa** = the born Creation ॥ तस्थुषः **tasthuṣhaḥa** = moving (and) un-moving ॥ च **cha** = and

The multifarious-varied hues of the deities' shades of colours, verily, an army of colours; coming out from the rising-Sun's peak (are seen)! The Grace of deities – mitra-Sun, varuṇa-vastness and agni-Fire; these enable the eyes to see (obtain darśhan)! (These varied colours) purposefully manifest & shine over the Heavens, Earth & the space in-between. Sūrya-sun (the source of these varied hues) is the soul-essence of the entire moving and unmoving creation (of colours & light)!

तच्चक्षुर्देवहितं पुरस्ताच्छुक्रमुच्चरत् ।

। तत् । चक्षुः । देवहितम् । पुरस्तात् । शुक्रम् । उच्चरत् ॥

tat'chak'shur'dēva^{hi}ta^m' puras'tā^{āt}' chhuk'ramut'charate ।

। tat । chakṣuḥu । dēvahitam । purastāt । śhukram । uchcharat ॥ [TA 4-42-5] [RV 7-66-16] [SYVS 36-24]

पश्येम शरदश्शतं जीवेम शरदश्शतं नन्दाम शरदश्शतं मोदाम शरदश्शतं भवाम शरदश्शतं

शृणवाम शरदश्शतं प्रब्रवाम शरदश्शतमजीतास्याम शरदश्शतं ज्योक् च सूर्यं दृशे ॥

। पश्येम । शरदः । शतम् । जीवेम । नन्दाम । मोदाम । भवाम । शृणवाम । प्रब्रवाम । अजीता । स्याम । ज्योक् । च । सूर्यम् । दृषे ॥

paśh'yēma śhara^{daśh}' śhatañ' jīvēma śhara^{daśh}' śhatañ' nan'^{dā}ma

śhara^{daśh}' śhatam' mōdāma śhara^{daśh}' śhatam' bhavāma śhara^{daśh}' śhatagm'

śhr̥ṇavāma śhara^{daśh}' śhatam' prab'ra^{vā}ma śhara^{daśh}' śhatama^{jī}tās'yāma

śhara^{daśh}' śhatañ' jyōk' cha sūr'yan' dṛśhē ॥

। paśhyēma । śharadaḥa । śhatam । jīvēma । nandāma । mōdāma । bhavāma

। śhr̥ṇavāma । prabravāma । ajitā । syāma । jyōk । cha । sūryam । dṛśhē ॥

[TA 4-42-5] [SYVS 36-24]

तत् tat = that ॥ चक्षुः chakṣuḥu = eyes ॥ देव-हितम् dēva-hitam = God's Blessings-Grace

॥ पुरस्तात् purastāt = facing (us) ॥ शुक्रम् śhukram = reproductive-creative-living essence, (also the Ṛshi Śhukrāchārya who brought back the dead demons to life) ॥ उच्चरत् uchcharat = utter

पश्येम paśhyēma = may (we) see ॥ शरदः śharadaḥa = autumn ॥ शतम् śhatam = 100

॥ जीवेम jīvēma = may (we) live ॥ नन्दाम nandāma = enjoy ॥ मोदाम mōdāma = relish

॥ भवाम bhavāma = become ॥ शृणवाम śhr̥ṇavāma = hear ॥ प्र-ब्रवाम pra-bravāma = openly-boldly utter

॥ अजीता ajitā = un-conquered ॥ स्याम syāma = remain, be it so ॥ ज्योक् jyōk = for a long, long time

॥ च cha = and ॥ सूर्यम् sūryam = Sun ॥ दृषे dṛśhē = (for) seeing

With the eyes of God's [Sun's?] Blessings and Grace facing us, seeing us, (the same Divinity's) Śhukram-creative essence thus utters (these Blessings) for us:

May we see (well) for a 100 autumns, may we live for a 100 autumns, may we enjoy for a 100 autumns, may we relish for a 100 autumns, may we hear (well) for a 100 autumns, may we speak well and openly for a 100 autumns, may we remain un-conquered for a 100 autumns, for seeing the Divinely shining light of the Sun for a long, long time!

य उदगान्महतोऽर्णवाद्द्विभ्राजमानस्सरिरस्य मध्यात् स मा वृषभो लोहिताक्षस्सूर्यो विपश्चिन्मनसा पुनातु ॥

। यः । उदगात् । महतः । अर्णवात् । वि । भ्राजमानः । सरिरस्य । मध्यात्

। सः । मा । वृषभः । लोहितआक्ष । सूर्यः । वि । पश्चित् । मनसा । पुनातु ॥

ya , udagān'maha^{tō} (ar'ṇavā^{ād}' vibh'rājamānas'sariras'ya madh'yāt'

sa mā vṛṣhabhō lōhitāk'shas'sūr'yō vipaśh'chin'mana^{sā} punātu ॥

। yaḥa । udagāt । mahataḥa । arṇavāt । vi । bhrājamānaḥa । sarirasya । madhyāt । saḥa । mā । vṛṣhabhaḥa

। lōhita-ākṣha । sūryaḥa । vi । paśhchit । manasā । punātu ॥

[TA 4-42-5]

यः yaḥa = He who ॥ उदगात् udagāt = from (its) top-peak, crests ॥ महतः mahataḥa = great

॥ अर्णवात् arṇavāt = from the oceans ॥ वि vi = viśhēsha rūpēna = especially

॥ भ्राज-मानः bhrāja-mānaḥa = shining ॥ सरिरस्य sarirasya = from the waters ॥ मध्यात् madhyāt = from the midst

॥ सः saḥa = He ॥ मा mā = mām = to me, myself ॥ वृषभः vṛṣhabhaḥa = he bull {strong}

॥ लोहित-आक्ष lōhita-ākṣha = red (angry)-eyed {the mid-day sun is angrily burning us} ॥ सूर्यः sūryaḥa = Sun

॥ वि vi = especially ॥ पश्चित् paśhchit = upon seeing ॥ मनसा manasā = by the mind-thoughts

॥ पुनातु punātu = purify

He (the Sun), who shines from the great oceans' crests (the wave-tops); He who shines from the midst of those vast waters; may He (the Sun) purify my mind-thoughts like an angry, red-eyed Bull angrily driving away all my negative vibrations (by his positive-Divine anger)!

Sandhyāvandana additional mantras – 4
(From Taittirīya Saṁhitā)

Sāyam Sandhyā mantras

Please refer to *prātas-sandhyā* sequence.

After *uttamē śhikharē dēvī*, in the place of “*OM mitrasya charṣaṇī dhṛtaḥa*” recite the following mantras.

इमं मे वरुण श्रुधि हवमद्या च मृडय । त्वामवस्युरा चके ॥

। इमम् । मे । वरुण । श्रुधि । हवम् । अद्य । च । मृडय ॥ त्वाम् । अवस्युः । आ । चके ॥

imam' mē varuṇaśh' śhrudhī havamad'yā cha mṛḍaya | tvāma vas'yurā chakē ॥

। imam । mē । varuṇa । śhrudhī । havam । adya । cha । mṛḍaya ॥ tvām । avasyuḥu । ā । chakē ॥

[TS 2-1-11-21, 2-5-12-11, 4-2-11-17][TB 2-1-11-6][SYVS 21-1][SV 1585] [RV 1-25-19]

इमम् **imam** = these ॥ मे **mē** = mine ॥ वरुण **varuṇa** = O *varuṇa*! ॥ श्रुधि **śhrudhī** = listen ॥ हवम् **havam** = (my) *āvāhanam* = call, invocation ॥ अद्य **adya** = today ॥ च **cha** = and ॥ मृडय **mṛḍaya** = (be) pleased , Gracious

त्वाम् **tvām** = your ॥ अवस्युः **avasyuḥu** = for protection ॥ आ **ā** = purposefully ॥ चके **chakē** = cried out

O varuṇa! Listen to my invocation today! Be Gracious to me now! (since) I have cried out emotionally for your protection!

तत्त्वा यामि ब्रम्हणा वन्दमानस्तदा शास्ते यजमानो हविर्भिः ।

अहेडमानो वरुणेह बोध्युरुशग्सा मा न आयुः प्र मोषीः ॥

। तत् । त्वा । यामि । ब्रम्हणा । वन्दमानः । तत् । आशास्ते । यजमानः । हविः-भिः ॥

। अहेडमानः । वरुण । इह । बोधि । उरू । शग्म्स । मा । नः । आयुः । प्र । मोषीः ॥

tat'tvā yāmib' bram'haṇā van'damānas'tadā śhās'tē yajamānō havir'bhiḥi |

ahēḍamānō varuṇeha bōdh'yuruśhagm'sa mā na , āyu[fp]' pra mōshī-ḥi ॥

। tat । tvā । yāmi । bramhaṇā । vandamānaḥa । tat । āśhāstē । yajamānaḥa । haviḥi-bhiḥi ॥

। ahēḍamānaḥa । varuṇa । iha । bōdhi । urū । śhagmsa । mā । naḥa । āyuḥu । pra । mōshīḥi ॥

[TS 2-1-11-22, 2-5-12-12, 4-2-11-18][RV 1-24-11][SYVS 18-49, 21-2]

तत् **tat** = that ॥ त्वा **tvā** = your ॥ यामि **yāmi** = do *yāchanā*, pray ॥ ब्रम्हणा **bramhaṇā** = by the Veda-mantras

॥ वन्द-मानः **vanda-mānaḥa** = worthy of *namaskāra* ॥ तत् **tat** = that ॥ आ+शास्ते **ā+śhāstē** = purposefully + by your decree ॥ यजमानः **yajamānaḥa** = the sacrificer ॥ हविः-भिः **haviḥi-bhiḥi** = by his oblations-*havis*

अहेडमानः **ahēḍamānaḥa** = disdainful, indifferent ॥ वरुण **varuṇa** = O *varuṇa*! ॥ इह **iha** = here

॥ बोधि **bōdhi** = bring to mind, take note of ॥ उरू **urū** = long, many ॥ शग्म्स **śhagmsa** = mantras, prayers

॥ मा **mā** = don't ॥ नः **naḥa** = our ॥ आयुः **āyuḥu** = lifespan ॥ प्र **pra** = manifestly ॥ मोषीः **mōshīḥi** = rob

I pray to you by the namaskāra-vēda-mantras, I implore you adoring Tat (the Supreme Tat). The yajamāna too, prays (for the same) with his oblations (haviḥi-bhiḥi). Purposefully, by your decree, take note of his long and many mantras! Be not disdainful-indifferent, O varuṇa! Please don't rob us of our lifespan!

यच्चिद्धि ते विशो यथा प्र देव वरुण व्रतम् । मिनीमसी द्यविद्यवि ॥

। यत् । चित् । हि । ते । विशः । यथा । प्र । देव । वरुण । व्रतम् ॥ मिनीमसि । द्यविद्यवि ॥

yat'chid'dhi tē viśhō yathāp' pra dēva varuṇav' vratam | minīmasīd' dyavid'yavi ॥

| yat | chit | hi | tē | viśhaḥa | yathā | pra | dēva | varuṇa | vratam ॥ minīmasi | dyavidyavi ॥
[TS 3-4-11-18] [RV 1-125-1]

यत्yat = whatever ॥ चित्chit = awareness ॥ हिhi = verily ॥ तेtē = your ॥ विशःviśhaḥa = enter, settle

॥ यथाyathā = by whatever ॥ प्रpra = manifestly ॥ देव dēva = deity ॥ वरुण varuṇa = O varuṇa!

॥ व्रतम्vratam = vows, rules

मिनीमसि minīmasi = fatten us, strengthen us ॥ द्यवि+द्यवि dyavi+dyavi = day by day

O varuṇa! Whatever your awareness, (by that very same awareness) do enter and settle manifestly in us (make us vast and un-ending in awareness like you).

O varuṇa!, by your principles & rules, do fatten us (nourish us), strengthen us, day by day!

यत् किं चेदं वरुण दैव्ये जनेऽभिद्रोहं मनुष्याश्चरामसि ।

अचित्ती यत् तव धर्मा युयोपिम मा नस्तस्मादेनसो देव रीरिषः ॥

। यत् । किम् । च । इदम् । वरुण । दैव्ये । जने । अभिद्रोहम् । मनुष्याः । चरामसि ॥

। अचित्ती । यत् । तव । धर्म । युयोपिम । मा । नः । तस्मात् । एनसः । देव । रीरिषः ॥

yat' kiñ' chēdam' va ruṇa daiv'yē

janē (a)bhid'rōham' manuṣh'yāśh'charāmasi |

achit'tī yat' tava dhar'mā yuyōpima mā nas'tas' mā dēna sō dēva rīriṣhaḥa ॥

| yat | kim | cha | idam | varuṇa | daivyē | janē | abhidrōham | manuṣhyāḥa | charāmasi ॥

| achittī | yat | tava | dharma | yuyōpima | mā | naḥa | tasmāt | ēnaṣaḥa | dēva | rīriṣhaḥa ॥

[TS 3-4-11-19] [RV 7-89-5]

यत्yat = whatever ॥ किम्kim = whichever ॥ चcha = and ॥ इदम्idam = these ॥ वरुण varuṇa = O varuṇa!

॥ दैव्ये daivyē = by your divinity ॥ जने janē = by those born ॥ अभि-द्रोहम् abhi-drōham = deliberate treason

॥ मनुष्याः manuṣhyāḥa = men ॥ चरामसि charāmasi = move about

अ-चित्ती a-chittī = un-aware ॥ यत्yat = whatever ॥ तव tava = your ॥ धर्म dharma = dharma

॥ युयोपिम yuyōpima = bind, yoke, fasten ॥ मा mā = don't ॥ नः naḥa = us ॥ तस्मात् tasmāt = arising from (those sins) ॥ एनसः ēnaṣaḥa = sins ॥ देव dēva = deity ॥ रीरिषः rīriṣhaḥa = hurt, kill (us)

O varuṇa! Whatever wrong we men do against the Divine principles; also, we move about un-aware of your dharma & rules-principles which bind us, and hence – commit deliberate treason against (those Divine principles). O God! Please don't hurt us, kill us, out of offences arising out of such sins.

कित्वासो यद्रिपुर्न दीवि यद् वा घा सत्यमुत यन्न विद्म ।

सर्वा ता विष्य शिथिरेव देवार्था ते स्याम वरुण प्रियासः ॥

। कित्वासः । यत् । रिपुः । न । दीवि । यत् । वा । घा । सत्यम् । उत । यत् । न । विद्म ॥

। सर्वा । ता । वि । स्य । शिथिरा । एव । देव । अथ । ते । स्याम । वरुण । प्रियासः ।

kitavāsō yad'ri'ripur'na dīvi yad' vā ghā sat'yamuta yan'na vid'ma ।

sar'vā tā viṣh'ya śhithirēva dēvāthā tēs' syāma varuṇap' priyāsaḥa ॥

। kitavāsaḥa । yat । riripuḥu । na । dīvi । yat । vā । ghā । satyam । uta । yat । na । vidma ॥

। sarvā । tā । vi । sya । śhithirā । ēva । dēva । atha । tē । syāma । varuṇa । priyāsaḥa ॥

[TS 3-4-11-20] [RV 5-85-8]

कित्-वासः **kita-vāsaḥa** = dice-players, gamblers ॥ यत् **yat** = whatever ॥ रिपुः **riripuḥu** = cheat ॥ न **na** = like

॥ दीवि **dīvi** = dice ॥ यत् **yat** = whatever ॥ वा **vā** = and ॥ घा **ghā** = kill ॥ सत्यम् **satyam** = truth ॥ उत **uta** = also

॥ यत् **yat** = whichever ॥ न **na** = like ॥ विद्म **vidma** = know

सर्वा **sarvā** = all ॥ ता **tā** = yours ॥ वि **vi** = especially ॥ स्य **sya** = to sound ॥ शिथिरा **śhithirā** = loosen

॥ एव **ēva** = in such manner ॥ देव **dēva** = deity ॥ अथ **atha** = hence ॥ ते **tē** = your ॥ स्याम **syāma** = make it happen

॥ वरुण **varuṇa** = O *varuṇa*! ॥ प्रियासः **priyāsaḥa** = (your) dear

Just as gamblers cheat in whichever dice-throws, and kill the truth-principles; in the very same manner, we also kill the truth-principles knowingly or un-knowingly. Extricate us from them all, in such manner, as if the bonds were loosened by your word. Hence O God! Make it happen. O varuṇa! May we become your priyasaḥa (dears).

(We are proactively concerned with the correctness and accuracy of all our presentations.

Any suggestions, corrections, remarks will be treated with gratitude, promptness and respect.

Please email them to Maunish Vyas: maunish dot vyas at gmail dot com)